

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Richardi Arsdekin Soc. Jesu Sac. Theol. Professoris.
Theologia Universa**

Archdekin, Richard

Dilingae, 1687

Caput IV. De Notitia totius Juris Civilis, ejusque Partibus, Ordine, Materia, & citandi methodo.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38477

Joannis à Bokier, Commentaria ad Regulas Cancel-
lariæ, in 4. anno 1621.

Joannis Francisci Leonis, Thesaurus fori Ecclesiasti-
ci, in 4. anno 1615.

Joannis Wamefi, Consilia de Jure Pontificio, Lo-
vanii, in fol. anno 1643.

Nicolaus Garcia, de Beneficiis, in fol. anno 1618.

Raphael de Turri, de Cambiis, in fol. anno
1645.

Olivieri Beltrami, Decisiones Rotæ Romanæ, in
4. anno 1623.

Petrus de Marca, de Libertatibus Ecclesiæ Gallica-
næ, in 4. anno 1641.

Salsus Tiberii à Corneto, Formularium instrumen-
torum, in 8. anno 1626.

Thomas del Bene, de immunitate Ecclesiastica, in
fol. anno 1650.

Thesaurus Communium Opinionum in fol. an-
no 1684.

Concilium Tridentinum, cum declarationibus
Cardinalium, ex recognitione *Joannis Gallemont* &c,
in 4. Ant. anno 1633.

Roberti Bellarmini, Declar. Card. de eodem Con-
cilio Tridentino.

Synodus Antverpiensis, in 8. anno 1610.

Synodus provincialis Mechliniensis, in 4. anno
1680.

Pauli Layman, Societ. Jesu, Jus Canonicum il-
lustratum Tomis duobus, Dilingæ anno 1673.

CAPUT IV.

De Notitia totius Juris Civilis, ejusque Parti-
bus, Ordine, Materia, & citandi methodo.

Jus civile seu Cæsareum à Republica Romana in-
choatum fuit, & processu temporum ab Impera-
toribus præsertim Justiniano Seniore auctum, & in
eundem qui modo extat ordinem redactum est, &
dicitur Corpus Juris Civilis. Quatuor partibus constat,
scilicet: Institutionibus, Digestis, Codice, & Authenticis seu
Novellis.

Prima pars (quæ dicitur *Instituta*) continet quatuor
libros Institutionum, quæ sunt velut quædam Isago-
ge, seu introductio ad studium juris Civilis, soletque
citari per peragraphos, & Titulos v. g. parographo
Singularum, institutis de rerum divisione.

Secunda (quæ dicitur *Digesta*, seu *Pandectæ*) com-
plectitur 50. libros Digestorum, quorum 24. priores
vocantur Digestum vetus complectens leges antiquio-
res, in Titulos & ordinem Digestas: 14. Sequentes
dicuntur Digestum infortiatum, quod aliqui sic di-
ctum volunt, quia versatur circa fortuitas Successiones,
quæ per mortem & ultimas voluntates obveniunt, alii
aliter: reliqui 12. dicuntur Digestum novum. Dige-
sta ordinariè significantur per duplex F. cujus ratio
communiter adfertur quod à duobus Fridericis Impe-
ratoribus Patre & Filio collecta sint. Sæpe etiam signi-
ficantur per mangnum D, ut patet ex corpore juris.
Subinde etiam significantur per Litteram Græcæ Pandectæ,
id est, omnia complectentes. Citantur autem per
initium vel numerum Legis addito ly *Digestis*, hoc
modo: lege *juris* (vel lege 1.) *Digestis* de justitia & jure.
Subinde etiam utrumque indicatur, nempe initium &

R. P. Arfæk, Tom. II.

numerus legis hoc modo: lege *jure* 1. *Digestis* &c.
quod si lex aliqua sit Paulo Longo or addi solet § legis.
Si quando non exprimitur ex qua parte corporis juris
desumpta sit lex, quæ allegatur, censetur sumpta ex
Digestis.

Tertia Pars (sive *Codex*) continet 12. Libros legum
recentiorum, quibus subinde colligantur leges anti-
quiores Digestorum. Significatur per Majusculam C.
citatur eodem modo, quo *Digesta*, nisi quod pro ly
Digestis ponatur ly *Codice*, V. G. lege *sanctos* (vel le-
ge 1.) *Codice* de summa Trinitate.

Quarta Pars (quæ dicitur *Authentica* seu *Novellæ*)
est velut appendix ad codicem continetque Constitutio-
nes alias etiam Cæsareas, divitas in collationes no-
vem, quæ, quia aliis recentiores, appellatæ sunt No-
vellæ. Vocantur etiam *Authenticæ*, non quod majoris
sint auctoritatis, quam aliæ leges Codicis, sed ut di-
stinguantur à quodam illarum compendio olim evul-
gato. Significantur per Majusculam A, vel N. Litteras
initiales, citantur hoc modo: lege *per occasionem* A.
vel N. denuptiis. Velsic A. vel N. 22. lege, *per occa-
sionem*.

Præter hæc ad calcem Autenticarum in corpore ju-
ris subduntur varia extra ordinem. 1. Aliquot edicta
Justiniani. 2. Variæ Constitutiones posteriorum Impe-
ratorum. 3. Libri aliquot de feudis. 4. Constitutiones
Friderici secundi Imperatoris, & Henrici Septimi.

Hæc omnia eodem ordine in Juris Civilis Corpore
continentur. In cujus singulas Partes quinam præci-
puè Auctores scripserint, ad finem Capitis sequentis de-
claratur, ut & facile cognosci, & cum delectu adiri,
aut pro re exigentia comparari possint.

CAPUT V.

Regula juris Civilis generaliores, ex corpore Ju-
ris hic in unum selectæ.

Cum hæc Regula plurimum juvent in omni materia
tam Civilis quam Theologica per modum principi-
porum ad formandum Resolutiones particulares, per-
commodum erit hæc simul, tamquam aliquod juris
Civilis Compendium, in promptu habere, quarum
expositio passim in ipso jure prolixius reperitur.

Regula est, quæ rem breviter enarrat, non ut ex re-
gula jus sumatur, sed ex ipso jure regula fiat; Tales sunt
Regulæ sequentes.

Famæ ab omnibus officiis civilibus, vel publicis
remora sunt. Ut sunt officium Judicis, Magistratus,
vel procuratoris agere. *Ulpianus*. Scilicet ex apicibus
juris: possunt enim locum habere in judicio voluntariæ
jurisdictionis, & procuratoris pro Monasterio, & in
favorem pupilli, vel minoris &c. Item ratione juris
hæreditarii, consuetudinis, & ex privilegio Principis:
Ita Bartolus hic cum glossa.

Impubes ab omnibus officiis civilibus debent absti-
nere. Scilicet, ob judicii immaturitatem. Idem esse de
officiis Ecclesiasticis patet ex *Cap. indecorum*, &c. Po-
test tamen pupillus habere beneficium in Ecclesia, sed
vocem sive suffragium dare non potest, *Cap. ex eo*, de
Elect. in 6.

Eius est nolle, qui potest & velle: *Ulpianus*. Hoc est,
illius est prohibere, cujus est imperare. Quia non
censetur in aliqua causa silens, nisi qui potest in ea lo-
qui.

LI

Velle